

Usein kysytyt kysymykset turvapaikanhakijoihin liittyen

Miten ja kuinka henkilöt rekisteröidään vastaanottokeskuksessa?

Hätämajoitukseen saapuvat turvapaikanhakijat on pikarekisteröity poliisin toimesta ennen kuin he saapuvat hätämajoituspaikkaansa. Vastaanottokeskuksessa turvapaikanhakijat rekisteröidään mahdollisimman pian UMAREK-järjestelmään, joka on rekisteri henkilöille, jotka ovat saapuneet Suomeen. Vasta UMAREK rekisteröinnin jälkeen henkilö voi saada ID-kortin (vastaanottokeskuksen toimesta). Ennen kuin turvapaikan hakijalla on ID-kortti, hänen tulisi välttää vastaanottokeskuksesta katsottuna etäälle poistumista / matkustamista, sillä ilman ID-korttia liikkuva henkilö voidaan katsoa paperittomaksi (poliisi voi ottaa henkilön säilöön). Ennen henkilökortin saamista henkilöt voivat liikkua usein esim. saman kunnan tai lähikuntien alueella. Henkilökortin (ID) saatuaan henkilöt voivat liikkua vapaasti.

Kuinka kauan turvapaikanhaku prosessi kestää?

Rekisteröinnin jälkeen alkaa pitkä odottelun ja epävarmuuden sävyttämä prosessi. Prosessin keskeisiä etappeja ovat poliisin haastattelu tuloreitistä sekä maahanmuuttoviraston haastattelu, joka liittyy henkilökohtaisiin turvapaikan myöntämisen perusteisiin. Ennen nykytilannetta prosessi vei noin puolivuotta, mutta turvapaikanhakija määrän lisääntyttyä prosessin kestoa on ollut vaikea arvioida tarkkaan. Keskimäärin prosessin kestää noin 8-9 kuukautta.

Mitä vapaaehtoinen voi vastata uteluihin prosessista?

Vapaaehtoisen ei tule ottaa kantaa prosessiin tai ilmaista mielipidettään menettelystä. Vapaaehtoisen roolissa toimiva henkilö ei voi ottaa asianhoitajan, puolustusasianajajan tai ylipäätään viranomaisen roolia. Riskinä on muun muassa se, että herätetään toiveita, joille ei ole perusteita.

Tilastollisesti noin 37 % hakijoista on saanut turvapaikan Suomesta viime vuosina. Muut reilut 60 % ovat saaneet kielteisen päätöksen, joka perustuu Suomen lakiin. Tulevista päätöksistä emme tiedä, mutta yleinen arvio on se, että myönteisten päätösten määrä tulee prosentuaalisesti laskemaan.

Kuinka kauan tulijat joutuvat viettämään hätämajoituksessa?

Tähän emme tiedä vastausta. Maahan saapuu edelleen suuria määriä turvapaikanhakijoita, ja vaikka asiaan liittyviä resursseja onkin nostettu jonkin verran, on yllä kuvattujen turvapaikkaprosessien ennustaminen vaikeaa.

Mitä vapaaehtoiset voivat tehdä?

Odottelu ja epätietoisuus kuormittavat kenen tahansa mieltä. Vapaaehtoisena on mahdollisuus tukea turvapaikanhakijaa tämän, kuluttavan, prosessin läpikäymisessä sekä tarjota toiminnan paikkoja arjessa. Vapaaehtoiset voivat olla läsnä kanssaihmisinä ja rinnalla kulkijoina. Ilman yhteistä kieltä voimme tehdä monenlaista toiminnallista: urheilla, pelata lauta- ja korttipelejä, kuunnella musiikkia, ulkoilla tai harrastaa jotakin muuta, josta sinä ja turvapaikanhakijat pidätte.

Vapaaehtoisena sinulla on mahdollisuus oppia myös tulijoilta mitä moninaisempia asioita!

On hyvä kunnioittaa muita kulttuureja, mutta niiden osalta ei kuitenkaan tarvitse olla asiantuntija toimintaan ryhtyäkseen. Hymyilemällä ja hyvällä käytöksellä pääsee pitkälle. Välittämisen ja kiinnostuksen osoittamiseen ei välttämättä tarvita sanoja.